

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖS

Antopäivä
24.4.2014
Taltionumero
1409
Diaarinumero
145/3/13

1 (7)

Asia Vammaiselle henkilölle järjestettävää taloudellista tukitointa koskeva valituslupahakemus ja valitus lääkinnällistä kuntoutusta koskevassa hallintoriita-asiassa

Muutoksenhakija A

Päätös, jota hakemus ja valitus koskevat

Oulun hallinto-oikeus 14.12.2012 nro 12/0513/1

Asian aikaisempi käsittely

Oulun sosiaali- ja terveyslautakunnan alainen viranhaltija on 12.8.2011 tekemällään päätöksellä hylännyt A:n hakemuksen avustuksen saamiseksi MBT-erityisjalkineiden hankintaan.

Oulun sosiaali- ja terveyslautakunnan sosiaali- ja terveysjaosto on 27.9.2011 pitänyt voimassa viranhaltijan päätöksen. Päätöksen mukaan A on saanut alueellisesta apuvälinekeskuksesta 28.6.2011 päivätyn hylkäävän päätöksen sinne toimittamaansa erityisjalkineita koskevaan hakemukseen, koska käytävissä olevien tietojen perusteella A:n jalkaterissä ei ole sellaista rakenteellista tai toiminnallista häiriötä tai vikaa, joka oikeuttaisi lääkinnällisenä kuntoutuksena korvattaviin erityisjalkineisiin. Oulun kaupungin vammaispalveluissa ei ole varattu ylimääräisiin vaatekustannuksiin määrärahaa siinä laajuudessa, että erikoiskengät voitaisiin myöntää vammaispalveluna.

Oulun sosiaali- ja terveyslautakunnan alainen viranhaltija on 9.3.2012 tekemällään päätöksellä hylännyt A:n hakemuksen avustuksen saamiseksi MBT-erityisjalkineiden hankintaan. Päätöksen mukaan Oulun kaupungissa erityisjalkineet myöntää alueellinen apuvälinekeskus omien kriteeriensä mukaisesti.

Oulun sosiaali- ja terveyslautakunnan sosiaali- ja terveysjaosto on 25.4.2012 pitänyt voimassa viranhaltijan päätöksen.

A on hallinto-oikeudessa vaatinut, että sosiaali- ja terveysjaosto veloitetaan korvaamaan A:lle joko vammaispalvelulain perusteella tai kansanterveyslain mukaisena lääkinnällisenä kuntoutuksena MBT -kesä-, -talvi- ja sisätukikenkien hankinnasta aiheutuvat kustannukset.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Siltä osin kuin A on vaatinut, että Oulun kaupunki veloitetaan korvaamaan hänelle MBT-erityisjalkineiden hankintakustannukset terveydenhuoltolain mukaisena lääkinnällisenä kuntoutuksena, asiassa on kysymys julkisoikeudellista maksuvelvollisuutta koskevasta erimielisyydestä. Tämän vuoksi hallinto-oikeus on tutkinut A:n tätä tarkoittavan vaatimuksen hallintoriita-asiassa tehtynä hakemuksena. Hallinto-oikeus on hylännyt hakemuksen.

Hallinto-oikeus on hylännyt A:n vammaispalvelulain perusteella tekemät valitukset.

Hallinto-oikeus on perustellut päätöstään seuraavasti:

Sovellettavat oikeusohjeet

Terveystieteiden tutkimuskeskuksen 29 §:n 1 momentin mukaan kunnan on järjestettävä potilaan sairaanhoitoon liittyvä lääkinnällinen kuntoutus. Saman pykälän 2 momentin 5 kohdan mukaan lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluu apuvälinepalvelut.

Lääkinnällisestä kuntoutuksesta annetun asetuksen 3 §:n 2 momentin 4 kohdan mukaan apuvälinepalvelut kuuluvat lääkinnällisen kuntoutuksen palveluihin. Asetuksen 4 §:n 1 momentin mukaan lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluvia, 3 §:ssä tarkoitettuja apuvälineitä ovat lääkinnällisin perustein todetun toimintavajavuuden korjaamiseen tarkoitettut välineet, laitteet tai vastaavat, joita vajaakuntoinen henkilö tarvitsee selviytyäkseen päivittäisissä toiminnoissaan.

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (vammaispalvelulaki) 3 §:n mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että vammaisille tarkoitettut palvelut ja tukitoimet järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisina kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää.

Vammaispalvelulain 9 §:n 1 momentin mukaan vammaiselle henkilölle korvataan hänen vammansa tai sairautensa edellyttämän tarpeen mukaisesti kokonaan tai osittain kustannukset, jotka hänelle aiheutuvat tämän

lain tarkoituksen toteuttamiseksi tarpeellisista tukitoimista sekä ylimääräiset kustannukset, jotka aiheutuvat vamman tai sairauden edellyttämän vaatetuksen ja erityisravinnon hankkimisesta.

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun asetuksen 18 §:n mukaan vammaiselle henkilölle korvataan ylimääräiset vaatetuskustannukset, jotka johtuvat vamman tai sairauden aiheuttamasta vaatteiden tavanomaista suuremmasta kulumisesta tai siitä, että henkilö ei vammansa vuoksi voi käyttää valmiina ostettavia vaatteita tai jalkineita.

Asiassa saatu selvitys

Asiakirjoissa olevasta 19.1.2011 päivätystä lääkärin antamasta maksusitoumussuosituksesta käy ilmi, että A:lla on perussairautena osteoporoosi, minkä seurauksena hänellä on reisiluun kaulan murtuma. Tämän lisäksi A:lla on lanneselän alueella Scheuremannin tautiin sopivat muutokset sekä degeneratiiviset muutokset. Näiden vaivojen lisäksi A:lla on polvis- ja käsissä degeneratiiviselta pohjalta johtuvia nivelkipuja. Hoitolinjauksissa on päädytty aktiiviseen fysioterapiaan. Asiakirjoissa on todettu, että reumatautien puolelta A:lle on suositeltu MBT-jalkineita, joilla pyritään vähentämään niveliin sekä lanneselkään kohdistuvaa iskurasitusta. Asiakirjassa on suositettu A:lle erityisjalkineiden hankkimista kesä- ja talvikäyttöön.

Hallinto-oikeuden johtopäätökset

Asiassa esitetystä maksusitoumussuosituksesta ilmenee, että MBT-jalkineet ovat sinänsä hyödylliset A:lle. A on myös tuonut esiin aikaisemmin korvatuilla MBT-jalkineilla olleen käytännössä myönteisiä vaikutuksia hänen toimintakykyynsä. Hallinto-oikeus kuitenkin katsoo, että saadun selvityksen perusteella MBT-jalkineita ei voida pitää A:n liikkumisen kannalta niin välttämättöminä, että kaupunki olisi velvollinen korvaamaan niiden hankkimisesta aiheutuvat kustannukset lääkinnällisen kuntoutuksen perusteella. A:n tarkoittamia kenkiä on yleisesti myynnissä ja niitä on valmiina ostettavissa. A:lle ei voida katsoa aiheutuneen tarkoitamiensa kenkien hankkimisesta sellaisia vammaispalvelulaissa ja -asetuksessa tarkoitettuja ylimääräisiä vaatekustannuksia, jotka kaupunki olisi velvollinen korvaamaan.

Sosiaali- ja terveystieteiden päätösten muuttamiseen ei ole aihetta.

Hallinto-oikeuden soveltamat oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut
Hallintolainkäyttölaki 69 §

Käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa

A on valituksessaan korkeimmalle hallinto-oikeudelle vaatinut, että hallinto-oikeuden päätös kumotaan ja Oulun sosiaali- ja terveyslautakunta veloitetaan korvaamaan A:lle terveydenhuoltolain mukaisena lääkinnällisenä kuntoutuksena MBT-erityisjalkineiden hankkimiskustannukset.

A on pyytänyt, että korkein hallinto-oikeus myöntää vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain nojalla valitusluvan MBT-erityisjalkineiden korvaamista koskevan asian tutkimiseksi vammaiselle järjestettävää taloudellista tukitointa koskevana asiana.

A:lla on murtumia alaselässä, fibromyalgia, osteoporoosi sekä kulumia nilkoissa, polvissa ja oikeassa lonkassa. Sairauksien takia MBT-erityisjalkineet ovat A:lle välttämätön apuväline. A on myös ilmoittanut Oulun kaupungille vuodesta 2007 alkaen määrärahan tarpeen vammaispuhelinlain mukaisen erityisvaatetuksen ja erityisjalkineiden korvaamista varten. Oulun kaupunki rikkoo järjestämisvelvollisuutta, koska se ei varaa määrärahoja tähän tarkoitukseen.

Oulun hyvinvointipalveluiden asiakkuuspäällikkö on antanut selityksen. A on ilmoittanut Oulun hyvinvointipalveluiden palveluohjausyksikköön määrärahojen varaamisen tarpeesta tukikenttiin vuodesta 2009 alkaen. Palveluohjausyksikkö ei ole ryhtynyt kohdentamaan harkinnanvaraisia avustuksia tukikenttiin, joiden tarpeen arviointi ja palvelun järjestäminen kuuluu ensisijaisesti lääkinnällisen kuntoutuksen toimialaan. Ylimääräisenä vaatetuskustannuksena korvataan ensisijaisesti vaatekustannukset, jotka johtuvat vamman tai sairauden aiheuttamasta vaatteiden tavantomaista suuremmasta kulumisesta tai siitä, että henkilö ei vammansa vuoksi voi käyttää valmiina ostettavia vaatteita tai jalkineita. A:n hakeamat MBT-erityisjalkineet ovat yleisesti myynnissä ja niitä on valmiina ostettavissa. Valmisvaatteet eivät kuulu erityisvaatetuskorvauksen piiriin.

A on viimeksi hakenut MBT-erityisjalkineiden hankintakustannusten korvausta Oulun kaupungilta 13.12.2012. Hakemus on hylätty viranhaltijan päätöksellä 15.1.2013. A on hakenut myös ehkäisevää toimeentulotukea MBT-erityisjalkineiden hankintaan. A:lle on 30.1.2013 myönnetty kertaluonteisesti asiakkaan kokonaistilanne huomioiden ehkäisevää toimeentulotukea 550 euroa maksusitoumuksena kyseisten erityisjalkineiden hankintaan.

A on antanut vastaselityksen.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Korkein hallinto-oikeus hylkää vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetussa laissa tarkoitetun valituslupahakemuksen.
2. Korkein hallinto-oikeus on tutkinut valituksen lääkinnällistä kuntoutusta koskevassa hallintoriita-asiassa. Valitus hylätään. Hallinto-oikeuden päätöstä ei muuteta.

Perustelut

1. Sen perusteella, mitä valituslupan hakija on esittänyt ja mitä asiakirjoista muutoin ilmenee, vammaispuolelta saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi ei ole vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain 19 §:n 3 momentissa säädettyä valituslupan myöntämisen perustetta.
2. Kun otetaan huomioon edellä ilmenevät hallinto-oikeuden päätöksen perustelut MBT-erityisjalkineiden korvaamisesta koskevassa hallintoriita-asiassa ja perusteluissa mainitut oikeusohjeet sekä korkeimmassa hallinto-oikeudessa esitetyt vaatimukset ja asiassa saatu selvitys, hallinto-oikeuden päätöksen muuttamiseen ei ole perusteita.

Tätä kaikki asianomaiset noudattakoot.

Korkein hallinto-oikeus:

Sakari Vanhala
hallintoneuvos

Hannele Ranta-Lassila (t)
hallintoneuvos

Eija Siitari
hallintoneuvos

Tuomas Lehtonen
hallintoneuvos

Outi Suviranta
hallintoneuvos

Henna Rintala
Asian esittelijä, oikeussihteeri

Jakelu

Päätös

Jäljennös

A, maksutta

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Oulun sosiaali- ja terveyslautakunnan sosiaali- ja terveysjaosto